పట్టువదలని వేళ్లు

ఎంతో ఆదుర్దాగా హోటలులోపలికి వచ్చిన శివరావుకు కాఫీ తాగుతున్నంతసేపూ తను చేస్తున్న పనిమీది ఆలోచనే లేదు. బిల్లు చెల్లించబోయేటప్పుడు తనకూ అయ్యరుకూ రాబోయే సంఘర్షణ తాలూకు ముందు నీడలు మనస్సు తెరమీద పలచగా మొదలై అంతకంతకూ దట్టమవుతున్నాయి.

తన జేబులో మిగిలిన ఆ ఒక్క పావలా కాసుకే ఎందుకా గంటుండా లక్షణాలన్నైపుడు? తనకన్నా దరిద్రుడా కిళ్లీల రంగయ్య అంటగట్టాడిది నిన్న. మళ్లీ నే నిచ్చింది కాదని దబాయించాడు కూడాను. ఎంత చులకనగా అబద్ధమాడేవాడు? అసలు తానారోజే రెండు రూపాయల నోటుకి చిల్లరే ఇవ్వలేదన్నాడు! అంత చిల్లరలోనూ మంచివన్నీ చెల్లిపోయాయి గాని యీ గంటుపావలా మటుకు దరిద్రదేవతా చిహ్నంలా తన్ను వదలదలచుకున్నట్లు లేదు. పొద్దుటికి మిగిలిన పదణాలకీ చిల్లరలోనూ రెండిడ్లీలకీ కాఫీకీ సిగరెట్ల ఆరణాలు ఖర్చవగా మిగిలిన ఈ గంటుపావలాతో పదకొండు పన్నెండు గంటలకు వేసిన ఆకలిని తీర్చుకోడానికతడు చాలా మొహమాటపడి నాలుగు గంటలవరకూ వాచీ సిగరెట్లపొగే తిండిగా గడిపాడు. చివరకా సిగరెట్లూ నిండుకోగా ఏమిచెయ్యడానికీ తోచక వెర్రెత్తిపోతున్న అతనికి అయిదుగంటలు దాటిన దగ్గరనుండీ ఆకలి బాధకు తట్టుకోవడ మసాధ్యమై, హోటలులోని కాగంటుపావలా ఆధారంమీదనే జొరబడవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది.

తానైతే కాఫీ తాగుతున్నాడుగాని అయ్యరీ పావలా చెల్లదంటే, ఏం చేస్తాడు తను? అయినా ఏదో పొరపాటున

శ్రీ భట్టిప్రోలు కృష్ణమూర్తి

చిన్న గంటు పడ్డంతమాత్రాన ఎందుకు చెల్లకపోవాలిది? పదిమందీ మామూలుగా పుచ్చుకుంటే మామూలు పావలా చెల్లుబడే దీనికీ ఉంటుందిగదా, ఎందు కిష్టపడరు మొరటు మనుషులు దీన్నంగీకరించడానికి? ప్రమాదవశాత్తూ తమకే చెయ్యో కాలో విరిగితే నానాబాధలుపడి లోటు తీరక పోయినా బాగుపడ్డా మనుషుని మళ్లా అన్ని పనులకీ తయారవుతారే వీళ్లు, చిన్న గంటు పడినంతమాత్రాన ఈపావలా నెంగిలాకు పాటివిలువైనా లేనట్లుగా ఎందుకు చూస్తారు?

అదీగాక తానేమీ తయారుచెయ్యలేదే దీన్ని! అన్నిటిలాగే ఇదీ రాజుగారి టంకసాలలోనే తయారైంది. ఎవడో ఏదో అజాగ్రత్తగా ఉన్నందుకు తనకా శిక్ష మధ్యను?

అయినా తనదిమటుకు కజాగ్రత కదూ? రంగయ్య చిల్లరిచ్చినప్పుడామాత్రం ఒంటిమీద తెలివి తన కెందుకు లేకపోవాలి? ఏమో, ఇలా మోసంచేస్తాడ నెవరికి తెలుసు! వాడిదగ్గరున్న అంత చిల్లరలోనూ ఎంచి ఏరి ఇటువంటి పావలా ఇస్తాడని తాను కలగన్నాడా?

తిండికి లేని తనలాటివాడే ఇంత మొహమాటపడుతున్నాడు గదా, అంతేంత డబ్బుంచుకున్నవాళ్లూ ఎందుకు చెప్మా ఇటువంటి చెల్లనివే ముందు చెల్లించడానికి తంటాలుపడతారు? తన దగ్గిరేగాని మరో [illegible] పావలాకే ఉంటే . ఇది[illegible]సిరి పారేసి ఉండును హైదు కాలవలో!

ఊరికే అనుకోవటమే గాని తనుమటుకు సాగ య్యగలిగాడా నిన్నటి నుంచి దీన్ని! డబ్బుమీద ప్రతీవాడికీ మమకారమను.

తన ఆలోచనలు పూర్తవలేదు గాని గాజు గ్లాసులో కాఫీమటుకు అయిపోయింది. ఉత్త గ్లాసుకూడా అఖరున మరోసారి పెదవుల తగిలించి పీల్చబోయి[illegible]డుకు మడ్డి తప్ప మరే ద్రవమూ నోటిలోనికి రానప్పుడు కాఫీ అయిపోయి దన్న విషయం గ్రహింపు వచ్చి లేచి నిల[illegible]డ్డాను

శివరావు. ఆగండం తప్పించే నిమిత్తం లంచంగా వేయిదేవుళ్ళకూ మొక్కులు వెళ్ళాయతని మనసునుండి.

చేతులూ కాళ్ళూ వణుకుతూండగా పక్క జేబులోనికి చెయ్యి పోనిచ్చి తంచనాగా నిలబడ్డామని చేస్తున్న ప్రయత్నానికతని వేళ్ళకు తగిలిన పావలా ఒక్కటే భంగం కలిగించలేదు; వెనకనుంచి కుళ్లుబట్టల నాయరు కుర్రవాడి 'ఒక కాఫీ రెండణా' అన్న పొలికేకకూడా సహాయపడిం దందులో.

నెమ్మదిగా వణుకుతో అయ్యరు టేబులును చేరుకున్నాడు. దినమణిలో ఎవరో సినిమాతారఫోటో చూస్తూ దూరదేశంలో ఉన్న తన భార్యనుగురించి కాబోలు తీయని కల లయ్యరు కంటుంబట్టిగాని లేకపోతే తన జేబులోఉన్న గంటుపావలా భోగట్టా అది పైకి రాకుండానే కనిపెట్టఉండు నతడు-తన గాభరా చూస్తే. ఎందుకంత వణకడం తను! అతని పెదవులమీదికి నవ్వు వచ్చిం దనుకోకుండానే. ఒక పది సెకండ్లు అనవ్వు మాయం కాకుండానే ఒక్క ఉదుటున జేబులోని పావలా పైకి తోసి అయ్యర టేబుల్ మీద నిర్లక్ష్యంగా పడేశాడు, దేవునిమీద భారం వేసి. అయ్యరు పేపరుమీది తన దృక్కు లంతగా మరల్చకుండానే ఆ పావలా నెమ్మదిగా డ్రాయరులోని చిల్లరడబ్బుల కప్పులోనికి జార్చేశాడు- మిగిలిన డబ్బు నివ్వాలన్న స్పృహే లేకుండా.

తెల్ల తమలపాకులకట్టలో చక్కని తోడిగినటుకే పైకి కనిపిస్తూన్న సగం పాడైన కుళ్లు తమలపాకులా ఆ పావలా తక్కిన డబ్బులతో కలిసిపోయి తనబొమ్మ ఉన్నమటుకే పైకి చూపెట్టుకున్న దిమాయికంగా. ధైర్యం వచ్చిందేది; మరింక బాధ లేదు. గట్టిగా దెబ్బాయించినట్లుగా అడిగాడు. "తక్కిన అణాలివ్వవలయునుకో లేదా మరి?" అని.

చిత్రితమైన సినిమాతార శరీరనిమ్నోన్నతరేఖలమీదనుండి దృష్టి మరలించుకుని అయ్యరు చేతితో రోల్డుగోల్డ్ ఫ్రేమ్ కళ్ళజోడు నుదుటిపైకి తోసి, శివరావువైపు పాకపారి తీక్ష్ణంగా చూసి, ఫలహారాలరాకుదగ్గరున్న సెర్వరు నెంతయింపో అరవంలో ప్రశ్నించి సమాధానమందుకుని, ఎంతిచ్చాడో శివరావును కనుక్కుని అణాన్నర టేబులోమీద పడేసి మళ్లీ తన ఊహాలోకంలోనికి జారిపోయాడు.

శివరావు పైకి వచ్చి పక్కదుకాణంలో వాచీపెట్టొకటి పుచ్చుకుని అక్కడున్న అగ్గితాడుతో సిగరెట్టొక టంటించుకున్నాడు. కిల్లీకొట్టు బల్లకట్టునుంచి రోడ్డుమీదకు దిగబోతూన్న అతన్ని ఇంచుమించుగా రాసుకుని వెళ్లిపోయింది ఎర్రని ధూళిపొర ఖద్దరుశాలువాలా కప్పుకున్న లారీ ఒకటి.

ఇప్పు డేమిటి చెయ్యాడ మన్న ప్రశ్న ఇంకా అతని మనస్సులోనికి రాలేదు. కాఫీనీళ్లతోనూ సిగరెట్టుపొగలతోనూ అడుగుకు తొక్కబడింది తీరకపోయినా ఆకలి అప్పటికిమటుకు. కాళ్లు ఎలా తీసుకువెళ్తే అలా వెళ్లడమే నిశ్చయంగాగల అతడు లారీనుంచి తప్పుకోవడంలో ఎండవైపుకు తిరగడాన్ని, ఆవైపే పురోద్ధుణే తిన్నగా నెమ్మదిగా నడిచి నడిచి రైలుస్టేషన్ చేరుకున్నాడు. అప్పటికి నాలుగు సిగరెట్లు పైకివచ్చి కాలిపోయాయి, ఒకదానినుంచొకటి తమప్రాణ తేజానికీ చావుకూ కారణమైన అగ్నిని సంగ్రహించుకుంటూ.

అయిదో సిగరెట్టు పైకి తీస్తున్నప్పుడు పెట్టె సగం ఖాళీ అయిందన్న సంగతి స్ఫురణకు రావడంతో, ఇవయిపోతే మళ్లీ ఎలాగా అన్న ప్రశ్న మనసులో తలెత్తి అతనా సిగరెట్టు వెనక్కుంచేశాడు భవిష్యదుపయోగంకోసం. అప్పుడతనికి జ్ఞాపకం వచ్చింది తన భవిష్యత్తే ఆరుసిగరెట్లు కాల్చే వారవేళంతవరకే కాదనీ, ఇంకా చాలా ఉందనీ.

ఏమిటి చెయ్యడం? అయిదురోజులనుండీ ఈప్రశ్న మాటిమాటికీ ఎదుటికి వచ్చి తన్ను నిలబెట్టాండడం, జేబులో మిగిలిన డబ్బు నూహాపథంలో గలగలలాడించి, దీన్ని వెనక్కు నెట్టుకొస్తూండడం జరుగుతున్నది. మరిప్పుడు?

తన తప్పువల్లో దురదృష్టంవల్లో పోయిందుద్యోగం. పోగొట్టుకోవడం అతిసులభమేను, కాని సంపాదించడమూ? ఎక్కడా ఆ ఆశే ఫలించేటట్లు కనిపించటం లేదు. తను బతకడ మెలాగు? తన చావుబతుకుల్తో సంబంధం లేనట్లే ప్రవర్తిస్తున్న దీ లోకం. ఎవ్వరూ ఆత్మహత్య చేసుకోకూడ దని నిర్ణయించిన ఈసంఘం తిండెందుకు పెట్టదందరికీ? తానే ఈవిధంగా ఆకలితో క్రమక్రమంగా చంపేస్తే తప్పులేదు కాబోలు!

ఆత్మహత్య చేసుకుంటే? ఎవడూ విచారించేవాడు లేడు 'నా' అని చెప్పుకోదగ్గవాళ్లెవళ్లూ లేని తన చావుకోసం. కాని ఎందుకు చావాలి? బదకడానికి జడిసి పిరికితనంతో చనిపోతాడా తను? ఊహూ, చావడు.

వెళ్ళి బెంచీమీద కూర్చున్నాడు.

చావకపోతే ఎలా బదుకు తెరువు? 'మూడొచ్చుతే బదకలేకపోవు' అని ఎవరో చెవుల్లో అన్నట్లనిపించి ఉలికిపడి పక్కకు చూశాడు. ఎవరూ లేరు. కొంచెందూరంలో ఎవరితోనో వాదిస్తూన్న ఎర్రవాక్కా లైసెన్సుకూలీతప్ప. తానూ కూలీ చేస్తే? ఆకూలిమొహంవైపే చూస్తుండగా వాడంటున్న మాటలు చెవిని జొరబడ్డాయి: "ఈపాలి గేటుదాటి నోప లడుగెట్టు, నయివెంచులేని బక్కయెదవా, నరికేత్తా" అని. ఆకూలీఎదుట బిక్కమొగంతో నిలబడి ఉన్నాడు కుర్రవాడొకడు, హు— చివరకు కూలీ చేసుకోడానికీ ఎన్నో అడ్డున్నాయి!

ఈఊరు వదిలి వెళ్లిపోతే? అన్ని ఊళ్లల్లోనూ ఉద్యోగాలుకు కరువైపోతుందా? కానీ వెళ్ళడ మెలాగు? టికెట్టుకు డబ్బు? పోనీ టిక్కెట్టులేకుండా వస్తే? అతనిగుండెలు టకటక కొట్టుకున్నాయి. ఎవడన్నా పట్టుకుంటే? ఎప్పుడో ఎవడో పట్టుకోవడం సంగతెందుకు? ముందా గేటు దాటివెళ్లడ మెలాగు, ఎర్రగా వలంగా ఉన్న ఆతురకటిక్కెట్కలక్టరును తప్పించుకుని?

ఏవో వంక బెట్టి వెళ్ళొచ్చు, వస్తే?

ఈఊరు తన్ను మెడబట్టుకుని గెంటుతే తను నోరుమూసుకుని వెళ్లిపోవడమేనా? వెళ్ళడు. చచ్చినా బదికినా ఇక్కడే ఉండాలి.

ఉండాలి. ఉండాలి. ఉండాలి. చావకూడదు. బదికే ఉండాలి. కాని ఎలాగు?

సిగరెట్టు తీసి అంటించాడు, జంకి లాభం లేదు. ఏపని చేసైనా డబ్బు సంపాదించాలి, అప్పునుకాని, ఏపని చెయ్యడం. అమ్మ కనుపించకపోతే దిక్కులు చూసే చంటి పిల్లాడిలా చూసేడు నలువైపులా! లేవబోయి మళ్లీ కూర్చుండిపోయాడు ఏమీ తోచక. ఏమి చెయ్యడం?

టిక్కెట్లు కొంటున్నా రెంతమందో కిటికీదగ్గర, ఒకరిమీద ఒకరు పడి, నానా ఖంగారై పోతూ ఎందుకు చెప్మా ఇంత గాభరా-ఇంకా అరగంట టైమున్న బండికోసం? చేతులూ కాళ్లూ విరక్కోడానికి

జేబులో పర్సులూ గిర్సులూ పోగొట్టుకోడానికి!

ఎవడిజేబులో పర్సన్నా తను లాగేస్తే? దొంగతనం!!

అతనికి ముచ్చెమటలూ పోశాయి. దొంగతనం! అమ్మ చిన్నప్పుడు చెప్పింది-ఏపనైనా చెయ్యిగాని దొంగతనంమాత్రం చెయ్యకు నాయనా—అని. తాను దొంగపని చెయ్యడమే!!! చెయ్యడు—తా నటువంటి పని ప్రాణంపోయినా సరే చెయ్యడు.

ఒక పావుగంట అలానే కూర్చున్నాడా బెంచిమీద. అలసిపోయినా ఆలోచించడం మానలే దతనిమెదడు.

కడుపులో నొప్పేదో ఆరంభమైంది. చేత్తో నాలుగైదుసార్లు కడుపును నొక్కుకున్నాడు. నొప్పి తగ్గక అంతకంతకూ ఎక్కువవడం మొదలుపెట్టింది. అజీర్ణపు నొప్పికాబోలు —[illegible], జీర్ణించుకోడానికేమన్నా ఎక్కువగా ఉంటేగా అజీర్ణం! అసలు ఖాళీ తనకడుపు. సిగరెట్టు తీసి కాల్చాడు. కొద్దిగా తగ్గిన ట్లయింది నొప్పి, కాని తగ్గినంతసేపు లేదు, మళ్ళీ మొదలైంది. ఏమీ తోచలే దతనికి. సోడా తాగితే?

సోడా! డబ్బెక్కడిది? ముందు తాగేసి తరువాత డబ్బు లేదంటే? తన్నుకోవడం వరకూ వస్తుంది? తాను తన్నులు తినడమా? సోడా తాగినా నిజంగా ఎలాగూ తగ్గదీ నొప్పి. ఎందుకా అనవసరపు అవస్థ!

లేచి నెమ్మదిగా వెళ్లి టిక్కెట్లకిటికీకి కివతలగా ఉన్న కర్రకమ్మల నానుకుని నిలబడ్డాడు. తనకే ఆశ్చర్యమైంది ఎందుకొచ్చాడిక్కడికని, భయం వేసింది. వెనక్కు వెళ్లి బెంచీమీదే కూర్చుందా మనుకున్నాడు గాని ఆకమ్మల నానుకుని పొందుతున్న సుఖం వదలి వెళ్లడానికి నీరసంగా ఉన్న దేహం ఒప్పుకోలేదు. అక్కడే నిలబడ్డాడు. ఇంతమందిలోనూ జేబులో కానీకూడా లేనివాడు తానొక్కడే కాబోలు! ప్రపంచంమీ దెక్కడలేని క్రోధం వచ్చిం దతనికి.

మళ్లీ కడుపునొప్పి మొదలైంది. అతని మనస్సు చివరకు ఓడిపోయి ఒప్పుకుంది అది ఆకలివల్ల వస్తూన్న నొప్పేనని. ఆకలి తీరితేనే గాని తగ్గదిది

ముష్టెత్తితే? ఎవడిస్తాడు ధర్మం? దుక్కలా వున్నావు, ఏదన్నా కూలీ చేసుకోకూడదా అని దెప్పి పొడుస్తారు పైగా. తా నెన్నిసార్లనలే దా మాట! అయినా నోరు తెరిచి మరొకళ్ళలా దేవురించి అడగడం! వసవప్రాణం పోతే సుఖమంతకంటే.

అక్కడున్న అందరినీ పరికించి చూశాడు. ప్రతీవాడూ పక్కవాడి ననుమానంతో చూస్తూ, పర్సో, డబ్బో ఉన్న జేబును జాగ్రత్తగా ఒక చేత్తో పట్టుకుని మరి ఎగబ్రాకుతున్నారు టిక్కెట్లకోసం. జేబు దొంగతనమూ అంత సులభమైన పని కాదని స్ఫురించిం దతనికి. అప్పుడే తనవైపు నలుగురైదుగురు చూస్తున్నా రదోకరకంగా, చేతిలో డబ్బు పట్టుకోకుండా, ఆగుంపులోపలకు వెళ్లేప్రయత్నమే చెయ్యకుండా పనిలేని వీ డెందు కిక్కడ నిలబడ్డాడా అని కాబోలు? లాభం లేదు. తను దొంగతనం చెయ్యదల్చుకున్నా అవకాశం లేదు.

అక్కడనుండి కదిలి వెళ్లి అవతల పెద్ద క్లాసు టిక్కెట్లకిటికీ దగ్గర స్తంభానానుకుని నిలబడ్డాడు శివరావు. అక్కడంతగా రద్దీ లేదు. ఉన్న యిద్దరిలో ఒకరు టిక్కెట్టు పుచ్చుకుని వెళిపోగా రెండో అతను పర్సు పైకి తీసి కిటికీలోపలికి తొంగి చూస్తూ, "ఒకటి, బెంగుళూరు"అంటున్నాడు. శివరావు పక్కకు కొద్దిగా జరిగాడు. పదిరూపాయలనో టొకటి పైకి లాగి పర్సు లోపలి జేబులో పెట్టుకొని, ఆనోటును కిటికీలోపలి కందిచ్చా డా పెద్దమనిషి. లోపలినుండి మాటలు వినవస్తున్నాయి: "ఒక్క నిముషముండండి. బ్లాంక్ టిక్కెట్టు రాయాలి. ఇంకా తొమ్మిదణా లొస్తాయి సూర్!"

ఆపెద్దమనిషి మళ్లీ పర్సుతీసి చిల్లరడబ్బులులోపలి బుకింగ్ క్లర్కు కందిచ్చి, ఈసారి పర్సును పరధ్యానంగా కోటుపక్క జేబులోనికి తోసి నిలబడ్డాడు—థర్డుక్లాస్ కిటికీదగ్గర జనాన్ని చూస్తూ నిర్లక్ష్యంగా. తన చూపులకు వెనక నుండడంవలన పక్కనున్న శివరావు నతను గమనించనేలేదు.

ఆకలి నిండిన శివరావు చూపులు ఆపెద్దమనిషికోటుజేబుమీదకు వెళ్లాయి. వదులుగా సగం పైకి ఉన్న పర్సతని వేళ్ల నాహ్వానిస్తున్నది. కాని ఒక సెకండుపాటతనికి సాహసం కలగలేదు. అటూఇటూ చూశాడు. ఎవ్వరూ తనవైపుకు చూడడంలేదు. ఆపర్సును లాగుకుని స్తంభం అవతలికి వెళ్లిపోతే?

దొంగతనం !

చెయ్యకూడదు. కానీ...ఆకలి? నొప్పి? తన ఒదుకు తెరవు? ఆయన వెనక్కు తిరిగి చూస్తే? పట్టుకుంటాడు; "దొంగ, దొంగ" అని అరుస్తాడు; నలుగురూ మూగుతారు; పోలీసులు వస్తారు. తన్ను లాక్కెళ్తారు; నాలుగు తన్ని. పోనీ అప్పుడన్నా తిండి దొరుకుతుంది గదా! న్యాయంగా వున్నన్నాళ్లూ తిండిపెట్టని ప్రపంచం మోసగాళ్లకూ, దొంగలకూ మాత్రం తిండి కాధారం ఉంచింది జైలులో. అక్కడకొన్నాళ్లుండి వచ్చాక ఆలోచించొచ్చు ఏమి చెయ్యడమో.

టపమని ఆలోచన తెగిందో లేదో అతని వేళ్లు మెరపులా ఆపర్సును పైకి లాగి తన జేబులోనికి జార్చేశాయి. ఆపెద్దమనిషి వెనక్కు తిరగనూలేదు. "దొంగ, దొంగ" అని కేకవెయ్యనూ లేదు. శివరావు కాశ్చర్యం వేసింది, ఇంత అజాగ్రత్తగా ఏలా ఉంటారు చెప్మా మనుషు లని.

ఇంతలో అతని కేదో చెప్పరాని భయమైంది. తాను జైలుకి వెళ్లడమా! ఆ నిలువు గళ్ల వస్త్రా, ఆకటకటాలూ!!

ఎంత సిగ్గుచేటు!!!

అతనికాళ్లతన్ని నెమ్మదిగా స్తంభం వెనక్కు లాగాయి. అక్కడినుండి వేగంగా నడిచి, మెయిన్‌రోడ్డుమీది మనుషుల్లో కలిసిపోయాడు ఒక అరనిమిషంలో అతను.

* * *

బెదురుతూ బెదురుతూ నెమ్మదిగా పార్కులోపలికి జొరబడి నిర్జనంగా ఉన్న జాగాలో ఒక రాతి అరుగుమీద ఎలక్ట్రిక్ లైటుకు దగ్గరగా కూర్చుని పర్సు పైకి తీశాడు శివరావు. అంతవరకూ అందులో ఎంతుందో చూడనేలేదు, అయ్యర్ హోటల్లో పెరట్లో ఎవ్వరూ చూడకుండా ఆపర్సు పైజేబులో నుండితీసిన రెండురూపాయలనోటొకటి తప్ప. వణికిపోతున్న వేళ్లతో పర్సు విప్పాడతను.

మడతపెట్టిన కాగితముకటి రెండు విజిటింగ్ కార్డులు, బస్సుటిక్కెట్టొకటి, బెంగుళూరులో ఎవరిదో పెన్సిల్‌తో రాసిన అడ్రెస్సు గల కాగితముకటి, రెండు పదిరూపాయలనోట్లూ, మూడు అయిదురూపాయలనోట్లూ, ఆరు రెండురూపాయలనోట్లూ నాలుగు రూపాయనోట్లూ, రెండురూపాయల ఏడణాలు చిల్లరా అందులో అతనికి కనిపించిన వస్తువులు. అంత డబ్బొక్కసారిగా ఈమధ్య నెప్పుడూ అతడు చూడలేదు. ఒక అయిదు నిముషాలు తన ఒళ్లో కుప్పగా

(31 వ పేజీ చూడుడు)

పట్టువదలని వేళ్లు

(15 పేజీ తరువాయి)

ఉన్న ఆ విచిత్రవస్తుసంచయాన్నతడు చూస్తూ కూర్చున్నాడు.

తను చేసిన పని తప్పొప్పుల నిర్ణయానికి ప్రయత్నించాడుగాని ఏనిశ్చయానికీ రాలేకపోయాడు. కాళీ చేసేసిన పర్సును అలాగే తెరిచి చేతిలోనే ఉంచుకుని, ముందు అడ్రెస్సుకార్డు నుంచుకునే అరవెనకాల ఉన్న చక్రంలాంటిదాన్ని తిప్పడం మొదలుపెట్టాడు గుండ్రంగా. పదిపదిహేనుసార్లు తిప్పాక గాని ఆచక్రం వెనకపక్క ఉన్న గుండీ కనబడలేదతనికి. అది కనిపించిన వెంటనే దీపం వెలుగులో పర్సును పెట్టి గుండీ విడతీశాడు. చిత్రం నోరులా తెరుచుకుని లోపల ఉన్న నోటుకొసలు పైకి చూపింది. లాగిచూడగా నూరురూపాయల నోటు!

అతనికళ్లు జిగేల్మన్నాయి. చెప్పరాని భయం వేసింది. ఒక్కసారి నలువైపుల గాభరాగా తలతిప్పి, మళ్లీ ఒళ్లో ఉన్నవాటివైపు చూశాడు. డబ్బుపోయిన అతను ఎంత చిక్కుపడిపోతుండాలి పైఊళ్లో!

ఆలోచనలో నిండి ఉన్న కళ్లు మడతపెట్టిన కాగితంమీద పడ్డాయి. ఆకాగితం మడత విప్పి చూడగా అతని చూపులకు ముందుగా అడుగున రెవెన్యూస్టాంపుమీద ఎవరిదో సంతకం కనిపించింది. మళ్లీ అన్నివైపులకూ చూసి, ఎవరూ లేరని స్థిరపరుచుకుని అది చదివాడతను—ఎవరో తెంగుటూరులోని వ్యక్తి వ్రాసిఇచ్చిన ప్రోనోటు.

చదివిన పిమ్మట ఆకాగితాన్ని ఉండచుట్టి నలిపి చింపివెయ్యబోయిన అతని వేళ్లు అలాగే ఉండిపోయాయి—అనుకున్న పని చెయ్యకుండానే. ఒకనిముషమలా దాన్ని చూస్తూ ఉండిపోయిన అతడు చివరకు మడతలు సాపుచేసి మామూలుగా మడిచి జేబులో ఉంచుకుని, ఒక్క నిట్టూర్పు విడిచాడు. ఆ మిగిలిన పదార్థాల్లో డబ్బూ ఒక విజిటింగ్ కార్డూ మాత్రమే అతని జేబులోనికి చేరాయి. మిగిలినవా పర్సుతోపాటు దూరంగా చీకటిలోనికి విసరబడ్డాయి.

ఆమర్నాడుదయం బెంగుళూరుకొక ఇన్స్యూర్డు కవరు రిజిష్టర్ చేస్తూన్న పోస్టల్ గుమస్తా తనపనిలో పడి తల పైకెత్తి చూడలేదు గాని, చూసిఉంటే చిరుచెమటలు నిండిన మొగంతో భయాన్ని సూచించే శివరావుకళ్లు మటుకతని కాశ్చర్యం కలిగించి ఉండేవి—రసీదు నందుకున్నప్పుడాకళ్లల్లో మెరసిన సంతృప్తీ ఆనందమూ కనిపెట్టే శక్తి తనకున్నా లేకపోయినా.

పోస్టాఫీసుగేటు దాటి పైకివచ్చి ఆ రసీదూ జేబులో విజిటింగ్ కార్డూ చింపి ముక్కలుచేసి గాలిలో విసిరిన శివరావుకు మనస్సు చాలా తేలికగా తోచింది.

* * *

రెండునెలలు గడిచిపోయాయిట్టే. యజమానితో చెప్పి సిఫార్సుచేసి మిల్లులో ఉద్యోగమిప్పించిన విశ్వనాథం "అప్పుగా" పుచ్చుకున్న ఇరవైరూపాయలూ తిరిగి తనకు రాలేదుగాని శివరావుకు లభించిన ఉద్యోగం మటుకు చల్లగా ఊడిపోయింది—ఎవరో ఆఫీసరుగారు వచ్చి అడిగినప్పుడు రిజిష్టరులోని అంకెగాకుండా అసలుసరుకునిలువ వెల్లడి చేసిన నేరానికి.

మిల్లులో తన నెలాపదిహేనురోజుల శ్రమకు లభించిన ప్రతిఫలం ఇంచుమించుగా పూర్తిగా హరించుకుపోగా, అదేపనిగా మళ్లీ "ఏమిటి చెయ్యడం" అన్న ప్రశ్నకు సమాధానం వెదుకుతూ వెదుకుతూ స్టేషన్ వైపుకు వెళ్తున్నాడతడు. స్టేషన్ దరిదాపుల్లో తనముందుగా నడుస్తున్న ఇద్దరు పెద్దమనుష్యుల మాటలతని చెవులబడి గుండెవడిని హెచ్చించడమూ, వెనకాలే వారి నడకతో సమంగా ఉండేట్లు తన నడకవడిని తగ్గించడమూ చేశాయి.

నల్లకోటుతొడుక్కున్న ఆ ఎడమవైపు పెద్దమనిషి అతడే! అనుమానం లేదు. మొహం కనపడటంలేదుగాని ఆ ఉన్నతం అదీ, అతడే! సందేహం లేదు.

అతనంటున్నాడు—"......అనుకుని కవరు చింపినవెంటనే, ఆప్రోనోటు కళ్లపడి జిల్లయిపోయాననుకో. కళేబరానికి ప్రాణమొచ్చినాకూడా అంతాశ్చర్యపడి ఉండను."

రెండో అతడు: "అవును మరి, ఆశ్చర్యం కాదూ? దొంగతనంచేసినవాడు వెధవకాయితం నాకెందుకని చింపి అవతల పారెయ్యకుండా శ్రమ తీసుకుని మళ్లీ రిజిష్టరుచేసి పంపడం నిజంగా......"

"కాగితమొకటేనా, నూరురూపాయల నోటుకూడా ఉందంగులో......"

"ఏమిటే! నూరురూపాయిలనోటూ మళ్లీ పంపేశాడూ! నిజంగా చెప్పొత్తి మొక్కాలటువంటివాడికి. ఎంతమంది ఉన్నారంటూ వలాటివాళ్లు మన దేశంలో! అంతెందుకు, నేను ఫోర్తుఫారమ్ చదువుతున్నప్పుడు స్కూలునుంచొస్తున్నానొకనాడు. ఒకావిడ అడ్రెస్సు రాసిన కవరొకటీ, అణాకాసొకటీ ఇచ్చింది స్టాంపు కొని అంటించి పోస్టులో పడెయ్యమని తనిమాల్తూ......"

"ఆ అణా హరాయించేసుకున్నావా?"

"అదొకమాట!"

"నువ్వైతే చిన్నప్పుడలా చేశావుగాని, ఈరోజుల్లో చాలామంది పెద్దవాళ్లూ అలా చెయ్యడానికి జంకరు. ఇతనటువంటి కలాటివాడు గాదు. కవరుమీది అడ్రెస్సు చూడగా ఎవడో ఆమాత్రమీమాత్రం చదువుకున్నవాడిలాగే కనిపించాడు."

"ఇటువంటిది జన్మతః వచ్చే సంస్కారమోయ్! చదువువల్ల వచ్చేది కాదు. ఏదో కర్మవశాత్తూ ఇబ్బందిలో ఉండి......"

"నిజంగా అతనెవరో తెలుస్తే కళ్లకద్దుకుని అసిస్టెంట్ మేనేజరుగా వేసుకుందును మాకంపెనీలో. అందరూ దొంగవెధవలే చేరారిప్పుడు నాదగ్గర. అలాంటివాడొకడుంటే నాకెంతో నిశ్చింతగా ఉండును... అదుగో మెయిలప్పుడే వచ్చేసిందే. టిక్కెట్లు తెస్తానుండు."

శివరావు టిక్కెట్లగేటు నానుకున్నాడు గట్టిగా ఆ ఇనుపబద్దీలను పట్టుకుని. అసిస్టెంట్ మేనేజరు. తాను అసిస్టెంటు మేనేజరు. !!

ఆ పెద్దమనుష్యులు టిక్కెట్లకిటికీనుండి తిరిగి వస్తుండగా గేటుబద్దీలను వదలి వారికెదురుగా వెళ్లబోయాడతడు. సులభంగా వారికి ఋజువు చెయ్యొచ్చు తానే ఆవ్యక్తి...

ఆగిపోయాయి అతని కాళ్లు తటాలున.

తాను జేబుదొంగ!

జేబుదొంగగా వెల్లడి కావడమూ తాను !!

పట్టుసడలిన వేళ్లు అప్రయత్నంగా వెనక్కి మళ్లీ ఆ గేటుబద్దీలనే ఆధారం చేసుకున్నాయి.

గట్టిగా కళ్లు మూసుకుని మళ్లీ తెరిచి చూశాడు. వాళ్లు గేటుదాటి లోపలికి వెళ్లి ట్రెయిను ఎక్కుతున్నారు.

ఒక్క రెండు నిముషాల్లో స్టేషను వదిలి క్రమ్ముకుంటూన్న చీకట్లలో మాయమైపోయింది మెయిల్. అలాగే నిలబడిపోయాడు శివరావు ఆ గేటుబద్దీలు పట్టువదలని వేళ్లతో.